

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 02 sierpnia 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.37.2019.EK1

Pani
Krystyna Piasecka - Olejniczak
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Głogowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 18 – 19 czerwca 2019 r. na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.) dalej zwanej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Edyta Kamińska – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu oraz Tomasz Borecki – inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie przy ul. Słowiańskiej 13, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Centrum” lub „PCPR”.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji dodatku w wysokości 500 zł dla dzieci w pieczy zastępczej oraz usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w okresie od 1 czerwca 2018 r. do dnia kontroli, tj. 18 czerwca 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 r.

W okresie objętym kontrolą, funkcję Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie pełniła Pani Krystyna Piasecka - Olejniczak, która była odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Kontrolę wpisano do Książki Kontroli pod numerem 1. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie akt postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do dodatku w wysokości 500 zł dla dzieci w pieczy zastępczej, akt postępowań administracyjnych w sprawach o przyznanie pomocy pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz pisemnych oświadczeń złożonych przez Dyrektora PCPR.

Ilekcio w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie pomoc państwa”, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.).

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

Zgodnie z treścią dokumentów z dnia 27 lutego 2019 r. oraz 17 czerwca 2019 r. Starosta Powiatu Głogowskiego upoważnił Panią Krystynę Piasecką - Olejniczak - Dyrektora PCPR w Głogowie oraz dwóch innych pracowników Centrum, do wydawania decyzji w sprawach z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości Powiatu.

(dowód akta kontroli: str. 17-26)

W świetle art. 80 ust. 1a i art. 115 ust. 2a ustawy, na każde dziecko w wieku do ukończenia osiemnastego roku życia umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego, przysługuje dodatek wychowawczy lub dodatek do zryczałtowanej kwoty w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Z analizy danych przekazanych przez PCPR wynikało, iż na dzień 1 czerwca 2018 r. w powiecie głogowskim funkcjonowało: 71 rodzin zastępczych spokrewnionych, 34 rodziny zastępcze niezawodowe, 10 rodzin zastępczych zawodowych, 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. W powyższych formach pieczy zastępczej umieszczonych było łącznie 181 dzieci. Ponadto na wskazanym terenie nie funkcjonowały rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego.

W okresie od 1 czerwca 2018 roku do dnia kontroli tj. 18 czerwca 2019 roku do PCPR w Głogowie wpłynęły wnioski o przyznanie dodatku wychowawczego dla 53 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Powyższe wynikało z następującego faktu:

- rodziny zastępcze spokrewnione złożyły wnioski dla 15 dzieci,
- rodziny zastępcze niezawodowe złożyły wnioski dla 8 dzieci,
- rodziny zastępcze zawodowe złożyły wnioski dla 7 dzieci,

- rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego złożyły wnioski dla 23 dzieci.

(dowód akta kontroli: str. 27-28)

Wnioski o przyznanie dodatku wychowawczego składane były w Centrum. Wzór wniosków został opracowany przez PCPR. Oceny prawidłowości prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczenia w formie dodatku wychowawczego na dziecko w pieczy zastępczej dokonano po przeanalizowaniu losowo wybranych akt spraw prowadzonych w okresie objętym postępowaniem kontrolnym.

Analiza akt w sprawie ustalenia prawa do dodatku wychowawczego pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

1. Postępowanie administracyjne w zakresie przedmiotowej sprawy wszczynane było po złożeniu przez rodziny zastępcze „Wniosku o udzielenie dodatku wychowawczego”.
2. Organ prowadzący weryfikował treść wniosku oraz postanowienia sądowego w sprawie ustanowienia miejsca pobytu dziecka w pieczy zastępczej, poddając analizie datę jego faktycznego umieszczenia w rodzinie zastępczej oraz treść odpisu aktu urodzenia dziecka. W aktach postępowań znajdował się „Protokół sporządzony w związku z postępowaniem w sprawie przyznania dodatku wychowawczego na dziecko w wieku do lat 18 przebywające w rodzinie zastępczej”.
3. Na każde dziecko składany był odrębny wniosek. Podjęcie decyzji o przyznaniu dodatku wychowawczego następowało zgodnie z przepisami prawa określonymi w art. 88 ust. 4 ustawy. Decyzje oznaczane były przez właściwy organ wskazany w art. 182 ust. 3 ustawy.
4. Wszystkie z przeanalizowanych decyzji zawierały elementy wskazane w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.), dalej zwanym „kpa”.
5. Wszystkie z przeanalizowanych decyzji w zakresie prowadzonych postępowań zostały skutecznie doręczone z zachowaniem przesłanek art. 109 § 1 kpa.
6. Spośród przeanalizowanych akt, w 5 przypadkach przyznanie dodatku wychowawczego dotyczącego wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą następowało w terminach np. od 29 maja 2018 r. do 28 maja 2019 r., a nie od miesiąca złożenia wniosku. Powyższe stanowiło nieprawidłowość. Przyznanie dodatku wychowawczego lub dodatku do zryczałtowanej kwoty następuje od miesiąca złożenia wniosku. Miesiąc złożenia wniosku jest momentem początkowym wypłaty

dodatku wychowawczego. W przypadku gdy dodatek wychowawczy przysługiwał za niepełny miesiąc kalendarzowy wypłacano go w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w pieczy zastępczej w danym miesiącu, tzn. od dnia faktycznego umieszczenia dziecka.

7. Zgodnie z art. 87 ust. 1b ustawy, w przypadku braku zmian w sytuacji rodziny zastępczej mającej wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustalano na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu. Powiadamiano stronę o wszczęciu postępowania z urzędu.
8. Osoby składające wnioski każdorazowo były zawiadamiane o wszczęciu postępowania w przedmiotowym zakresie oraz o jego zakończeniu.

(dowód: akta kontroli str. 29-49)

W świetle art. 140 ust. 1 ustawy, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie. Usamodzielnianym udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, a także wsparcie prawne i psychologiczne.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 czerwca 2018 roku do 18 czerwca 2019 roku, do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie wpłynęło 25 wniosków osób usamodzielnianych, w tym:

- 16 wniosków o pomoc na kontynuowanie nauki,
- 2 wnioski o pomoc na usamodzielnienie,
- 7 wniosków o pomoc na zagospodarowanie,

(dowód: akta kontroli str.28, 50)

Ocena prawidłowości prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy w powyższym zakresie, została przeprowadzona na podstawie analizy merytorycznej i formalnej akt postępowań administracyjnych wszczętych we wskazanym okresie kontrolnym. Akta spraw dotyczyły pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie.

Analiza badanej dokumentacji, pozwoliła stwierdzić następujący stan:

1. Wnioski o pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, składane były przez osoby usamodzielniane w Centrum. Wnioskodawcy przebywali w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat w przypadku osób opuszczających

rodzinę zastępczą spokrewnioną oraz roku w przypadku osób opuszczających rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną spełniając tym samym normę art. 141 ust. 1 ustawy.

2. Wnioski zawierały dane imienne Strony, dane adresowe. Ponadto były one wystosowane i podpisane przez osoby, które nabyły prawo do ubiegania się o wykazane formy wsparcia.
3. Akta postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie zawierały dokumenty w oryginałach lub potwierdzonych kopiach, w tym: skutecznie złożony wniosek strony, zatwierdzony indywidualny plan usamodzielnienia wraz z modyfikacjami jeżeli zaistniała taka konieczność, wskazanie opiekuna usamodzielnienia, postanowienie sądowe dotyczące umieszczenia w pieczy zastępczej, określenie czasu przebywania w pieczy zastępczej, oświadczenie strony o sytuacji majątkowej, dochodowej, rodzinnej za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku o pomoc, zaświadczenie ze szkoły lub uczelni w przypadku ubiegania się o pomoc na kontynuowanie nauki, akt urodzenia, potwierdzenie zameldowania.
4. Poddane analizie i ocenie decyzje zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 107 § 1 kpa.
5. Decyzje w prowadzonych sprawach wydawane były z zachowaniem zasady niezwłoczności i odpowiadały przesłankom, o których mowa w art. 35 § 1, § 2 i § 3, a skuteczność doręczenia następowała zgodnie z art. 109 § 1 kpa.
6. Akta spraw wykazały, iż dochód wnioskodawców wynosił poniżej 1200 zł, spełniając kryterium, o którym mowa w art. 142 ust. 1 ustawy. W przypadku udzielania pomocy na usamodzielnienie, wysokość kwot była uzależniona od czasu pobytu w pieczy zastępczej i zgodna z art. 149 ust. 1 ustawy, a wypłata następowała po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki (w przypadku zaistnienia faktu). W jednym przypadku pomoc na usamodzielnienie została przyznana w trakcie pobierania pomocy na kontynuację nauki. Uzasadniono to sytuacją mieszkaniową osoby usamodzielnianej, co było zgodne z art. 149 ust. 3 ustawy.
7. Wysokość kwot przyznanej pomocy na kontynuowanie nauki była zgodna z art. 146 ust. 2 ustawy i wynosiła nie mniej niż 500 zł miesięcznie, a od dnia 1 czerwca 2018 r. nie mniej niż 526 zł miesięcznie. Pomoc na kontynuację nauki przyznawano zgodnie

z art. 146 ust. 3 ustawy. W okresie objętym kontrolą, w oparciu o art. 152 ustawy, nie wydano żadnej decyzji odmawiającej przyznania przedmiotowego wsparcia.

8. Pomoc na zagospodarowanie przyznawano w kwocie określonej w art. 150 ust. 1 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 51-75)

Kontrolowana jednostka zapewniała pomoc prawną i psychologiczną dla osób usamodzielnianych. PCPR realizuje projekt „Dla dobra dziecka i rodziny”. Jest to „projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie”. Usamodzielnieni wychowankowie pieczy zastępczej w ramach projektu korzystali z poradnictwa specjalistycznego udzielanego przez: psychologa, prawnika, doradcę zawodowego, psychiatrę, seksuologa. W okresie objętym kontrolą z poradnictwa specjalistycznego w ramach projektu skorzystało 15 osób usamodzielnianych. Ponadto corocznie PCPR organizuje spotkanie pn. „Prawa i obowiązki związane z usamodzielnianiem osób opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej”. W dniu 1 marca 2019 r. w ww. spotkaniu wzięło udział 31 osób.

W okresie od 1 czerwca 2018 r. do 18 czerwca 2019 r. nie wpłynęły wnioski osób usamodzielnianych o pomoc w uzyskaniu zatrudnienia. Natomiast w trakcie spotkań w ramach projektu „Dla dobra dziecka i rodziny” usamodzielniani wychowankowie zdobywali umiejętność pisania CV, edukowani byli w zakresie przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, przyswajali wiedzę na temat spółdzielni socjalnej, organizacji i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, poznawali modele współpracy z biznesem, planowania współpracy, planowania i kontrolowania wydatków, zasady zarządzania budżetem domowym. W ramach odbywających się cyklicznie spotkań osoby usamodzielniane uzyskiwały także pomoc m.in. w zakresie wyboru lub zmiany zawodu, zaplanowaniu kariery zawodowej, uzupełnieniu kwalifikacji zawodowych, określeniu swoich kompetencji i zainteresowań, zaplanowaniu rozwoju zawodowego. Ponadto Centrum na mocy porozumienia zawartego 26 września 2017 r. współpracowało z Powiatowym Urzędem Pracy oraz ze Stowarzyszeniem na rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie” w ramach programu „Na Starcie”. „Celem programu jest pomoc w usamodzielnieniu poprzez zapoznanie z przysługującymi prawami i uprawnieniami oraz zmotywowanie młodych ludzi do podnoszenia umiejętności i kwalifikacji umożliwiających samodzielne poszukiwanie

pracy, a w rezultacie podjęcie pracy przez jak największą ilość usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej biorących udział w programie.”

(dowód: akta kontroli str. 119-122, 125-133)

W okresie objętym kontrolą do Centrum wpłynęły 2 wnioski o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Pracownicy PCPR sporządzają pisma popierające w sprawach starania się o przydział mieszkań z zasobów Miasta Głogowa i Gmin właściwych ze względu na planowane miejsce osiedlenia. W okresie objętym kontrolą w ramach projektu „Dla dobra dziecka i rodziny” w dniach 26 października 2018 r. oraz 15 marca 2019 r. zorganizowano „Warsztaty dotyczące procedur związanych z pozyskaniem zasobów mieszkaniowych”, w których wzięło udział 10 osób usamodzielnianych. Na terenie Głogowa funkcjonowało mieszkanie integracyjno – chronione, znajdowały się w nim 3 miejsca dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

(dowód: akta kontroli str. 123-124)

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie jako nieprawidłowość wskazano, że w 5 spośród przeanalizowanych akt, przyznanie dodatku wychowawczego następowało w terminach np.: od 29 maja 2018 r. do 28 maja 2019 r., a nie od miesiąca złożenia wniosku. W toku czynności kontrolnych na podstawie oświadczenia Dyrektora oraz przedłożonych decyzji administracyjnych ustalono, że od maja 2019 r. dodatek wychowawczy przyznawany jest na okres 12 miesięcy, licząc jako pierwszy dany miesiąc kalendarzowy, w którym został on przyznany. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

Edyta Kamińska
.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

Konrad Jurek
.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)
Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu
Zdrowia i Polityki Społecznej

